

IOT NING BIZNES SEKTORIGA TA'SIRI

Umrbek Sabirov

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali talabasi

ARTICLE INFO.

Klyuchev so'zlov: IOT.

Annotatsiya

IoT texnologiyasidan foydalangan holda, korxonalar o'z operatsiyalarini real vaqt rejimida ko'rishlari mumkin, bu ularga xarajatlarni tejash va rentabellikni oshirishga yordam beradigan ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Asosiysi, biznesingizning noyob ehtiyojlari va muammolarini tushunish va bu ehtiyojlarni qondirish uchun to'g'ri IoT yechimlarini topish.

<http://www.gospodarkainnowacje.pl/> © 2023 LWAB.

IoT ta'rifi

IoT ta'riflari yillar davomida texnologiya bo'yicha ko'plab istiqbollar bilan o'zgarib bordi. Oddiy ma'noda, IoT ma'lumotlarni yig'ish va internet orqali bir-biri bilan almashish ustida ishlay oladigan o'zaro bog'langan qurilmalar tarmog'ini anglatadi. IoT-dagi "narsalar" sensorlar, aqlli muzlatgichlar, aqlli uy tizimlari, kameralar va fitnes-trekerlar kabi qurilmalarga tegishli.

Internetga ulanishi mumkin bo'lgan deyarli har qanday qurilma IoT tarmoqlarida "narsa" sifatida ishlatilishi mumkin. IoT ning biznes o'sishiga ta'sirining kattaligi ma'lumotlardan foydalanish imkoniyatida aniq namoyon bo'ladi. Sensorlar va real vaqtda ma'lumotlar almashinuvi o'rtasidagi to'g'ridan-to'g'ri bog'liqlik korxonalariga tezroq qaror qabul qilish imkonini beradi.

IoT ning korxonalariga ta'siri

“ IoT biznes uchun nimani anglatadi? ” IoT biznesni inqilob qilishning turli usullariga ishora qiladi. IoT ning biznes operatsiyalarining turli jihatlariga o'zgartiruvchi ta'sirini aniq ko'rib chiqish javoblarni tushunishga yordam beradi. IoT biznes amaliyotiga ta'sir qilgan ba'zi bir muhim usullar.

➤ Aqlli yechimlar

IoT ning biznesdagi afzalliklari orasida eng muhimi bu aqlli echimlarni kiritishdir. IoT yangi aqlli mahsulotlarni joriy etishda yordam beradi, bu esa mavjud texnik yechimlarning takomillashtirilgan versiyalariga erishishga yordam beradi. Birinchidan, aqlli mahsulotlar va xizmatlar real vaqtda qurilmalardan foydalanish haqida aniq ma'lumot olishga yordam beradi.

Natijada, korxonalar mijozlar talablariga muvofiq o'z yechimlarini takomillashtirish uchun mos imkoniyatlarni topishlari mumkin. Bundan tashqari, IoT ishlab chiqaruvchilarga oddiy echimlar bilan solishtirganda mijozlarga qo'shimcha qiymat taklif qiluvchi yangi xususiyatlarni joriy etishda yordam berishi mumkin. Masalan, aqlli robot changyutgichlar va tortish tarozilari IoT qanday qilib oddiy mahsulotlarni futuristik gadjetlarga o'zgartirishi mumkinligini ko'rsatadi.

➤ Oddiy avtomatlashtirish

IoT ning biznesga keyingi hal qiluvchi ta'siri avtomatlashtirish jarayonini soddalashtirish bilan bog'liq. Odamlar IoT tizimidagi qurilmalar uchun ularning konfiguratsiyasi va holatini o'zgartirish bilan birga masofadan boshqarishni ham qo'llashlari mumkin edi. Boshqa tomondan, qurilmalar xabarlar orqali foydalanuvchilarga bildirishnomalar va ogohlantirishlarni taqdim etishi mumkin edi.

IoT qurilmalari va foydalanuvchilar o'rtasida ikki tomonlama aloqa o'rnatilishi bilan avtomatlashtirish jarayonlari osonlashadi. Bundan tashqari, IoT va Robotik jarayonlarni avtomatlashtirishni birlashtirish imkoniyati korxonalariga avtomatlashtirishning keyingi bosqichiga tayyorgarlik ko'rishda yordam berishi mumkin. Ta'minot zanjirini boshqarishning turli bosqichlari, jumladan, chakana savdo do'konlari yoki omborlar dronlar va IoT texnologiyasi orqali avtomatlashtirishning afzalliklaridan foydalanishi mumkin.

➤ To'xtash vaqtini kamaytirish

IoT ta'siri va korxonalar uchun muammolar bo'yicha muhokamalar, shuningdek, IoT qurilmalari ishlaymay qolish vaqtini qanday kamaytirishi mumkinligiga qaratilgan. Narsalar Interneti qurilmalarning turli qismlarining sog'lig'ini nazorat qiluvchi IoT sensorlari yordamida profilaktika ta'mirlash amaliyotida ishonchli yaxshilanishlarni taklif qildi.

IoT texnologiyasi real vaqt rejimida aktivlarning sog'lig'i, ishlatilishi va nosozlik xavfi haqida ma'lumot beradi va shu bilan proaktiv texnik xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi. Shu sababli, korxonalar texnik xizmat ko'rsatish uchun ideal jadvallarni taklif qiluvchi IoT-ga asoslangan monitoring tizimlari bilan ishlaymay qolish va ta'mirlash xarajatlarini kamroq oladi. Bashoratli texnik xizmat ko'rsatishning afzalliklari yuqori baholi uskunalarni samarali yaratishga yordam berishi mumkin.

➤ Aktivlarni yaxshiroq kuzatish

IoT ning biznesdagi afzalliklari avtomatlashtirishda samaradorlikni oshirish va foydalanuvchi tajribasini yaxshilash imkonini beradi. IoT biznes uchun qanday maxsus afzalliklarga ega? Bunday savollarga eng chuqur javoblardan biri bu real vaqt rejimida aktivlarni kuzatish variantidir. Korxonalar o'z aktivlarini kuzatish uchun Radiochastota identifikatsiyasi yoki RFID teglari kabi IoT sensorlaridan foydalanishlari mumkin.

Ofisda ishlatiladigan kompyuter yoki ta'minot zanjiri bo'ylab sayohat qiladigan mahsulot bo'ladimi, korxonalar o'z aktivlari qayerda ekanligi haqida aniq tasavvurga ega bo'ladi. IoT ning biznesga ta'siri IoT texnologiyasi orqali aktivlarning aqlli monitoringiga e'tiborni qaratadi. Masalan, RFID teglari mahsulot haqida batafsil ma'lumotni o'z ichiga olgan aqlli teglarga ega bo'lishi mumkin.

IoT ning korxonalariga ta'siri IoT korxonalariga qanday qilib qiymatga asoslangan afzalliklarni taqdim etishi mumkinligini ko'rsatadi. "IoT biznes uchun nimani anglatadi?" qanday qilib operatsion xarajatlarni kamaytirishi va samaradorlikni oshirishini ta'kidlaydi. Masalan, IoT yordamida real vaqt rejimida aktivlarni kuzatish va aqlli monitoring imkoniyatlari bilan bir qatorda avtomatlashtirish ish oqimlarini soddalashtirish biznes samaradorligini oshirishi mumkin.

Eng muhimi, IoT yechimlari korxonalariga mijozlar ma'lumotlarini aql bovar qilmaydigan tezlikda kuzatish, kuzatish, topish va tahlil qilishda yordam berishi mumkin. Shu sababli, korxonalar o'z mahsulotlari va xizmatlarini mijozlar talablariga va iste'molchilar xatti-harakatlaridagi o'zgaruvchan tendentsiyalarga moslashtirish uchun IoT-dan foydalanishlari mumkin.

so'tish imkoniyatlari

Korxonalar ulangan qurilmalardan ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish orqali so'tish imkoniyatlarini aniqlash uchun IoT texnologiyasini o'z ichiga olishi mumkin. Masalan, maishiy texnika sotuvchi kompaniya IoT-ni qo'llab-quvvatlaydigan qurilmalardan foydalanish tartibini, texnik xizmat ko'rsatish talablarini kuzatish va iste'molchilarga o'z jihozlarini yangilash imkoniyatlarini aniqlash uchun

foydalanishi mumkin. Ushbu ma'lumotlardan mijozlar tajribasini yaxshilash va daromadni oshirish uchun kengaytirilgan kafolatlar yoki aqlli uy aksessuarlari kabi yangilanishlar yoki qo'shimcha mahsulotlar bo'yicha maqsadli tavsiyalar berish uchun foydalanish mumkin.

Xarajatlarni tejash

Korxonalar bir necha usul bilan xarajatlarni tejashga erishish uchun IoT texnologiyasini o'z ichiga olishi mumkin. Birinchidan, qurilmalar va tizimlarni ulash orqali korxonalar jarayonlarni avtomatlashtirishi va qo'l mehnati talablarini kamaytirishi mumkin, natijada samaradorlikni oshiradi va mehnat xarajatlarini kamaytiradi. Misol uchun, ishlab chiqaruvchi IoT sensorlaridan ishlab chiqarish liniyasining ishlashini kuzatish, takomillashtirish sohalarini aniqlash va ishlamay qolish vaqtini kamaytirish uchun foydalanishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Umrbek S. NIMA UCHUN BIZNES RAZVEDKASI MUHIM //Current Issues of Bio Economics and Digitalization in the Sustainable Development of Regions (Germany). – 2022. – C. 236-239.
2. <https://101blockchains.com/iot-on-the-business-sector/>
3. <https://webo.digital/blog/what-is-iot-how-iot-helps-businesses/>
4. <https://www.nomtek.com/blog/how-iot-helps-business>